

Beyin Kan Akımının Düzenlenmesi *

Prof.Dr. Metehan Çiçek

Beyin kan akımı
Genç erişkinlerde
ortalama beyin kan
akımı 54 ml/100
g/dakika.

Ortalama erişkin beyin
ağırlığı 1400 gram

Böylece tüm beyne kan akımı 756 ml/dak.

Bu akımın ~2 X 300 ml karotid arterden
~100-200ml vertebral arterden

Gri cevhere birim kütle başına (beyaz cevhere göre) 4 kat daha fazla akım gelir.

Yerel kan akımlarında
oyynamalar görülür

Buna rağmen beyin kan
akımı toplam kan akımı
sabit kalacak şekilde
düzenlenir

Beyin kan akımını
etkileyen faktörler
Kafa İçi Basıncının Rolü
Herhangi bir anda
kafatası içinde beyin

dokusu (~1400gr), BOS (~75ml) ve kan hacmi (~75ml) görece sabit kalır (**Monro-Kellie öğretisi**).

Kafa içi basıncı arttığında beyin damarları daralır

Venöz basınçta değişim
hemen kafa içi
basıncına etki eder
Venöz basınçta bir artış
beyin kan akımını
azaltır.

Etkili perfüzyon
basıncını düşürür
(Arter ucu ort.
Basıncı – *Ven ucu
ort. basıncı*)

Beyin damarlarını
sıkar (direnci artırır)

Kuşing (Cushing)

Refleksi

Kafa içi basıncı kısa
sürede 33 mm Hg

üzerinde yükselirse

beyin kan akımı azalır

Oluşan iskemi

vazomotor merkezi

uyarır ve **sistemik kan basıncı yükselir**

Ayrıca bradikardi ve solunumda yavaşlama görülür (vagal uyarılma sonucunda)

Belirli düzeyin üstünde artış olursa kafa içi basıncı arter basıncını aşar ve beyin dolaşımı durur.

Beyin kan akımını
etkileyen faktörler
Yerel Düzenleme (feed-
back)

Vazodilatatör
metabolitler

Arteriyel CO₂
birikmesi damarları ve
prekapiller sfingterleri
genişletir

O₂ basıncı azalması
ve pH azalması

K⁺ artışı
Adenozin
Yerel Düzenleme (feed-
forward)
Nöral düzenleme
Beyin damarlarının
innervasyonu
Postgangliyonik
sempatik: Superiyor
servikal gangliyonda -
Norepinefrin ve
nöropeptid Y

Postgangliyonik
kolinerjik:
Sfenopalatin
gangliyon – Asetil
kolin, VIP, PHM-27
Duyusal nöronlar:
Trigeminal gangliyon
– substans P,
nörokinin A ve CGRP
Beyin damarlarına
dokunmak ve çekmek
ağrıya neden olur.

Sempatik uyarı damarları daraltır. Böylece sistemik kan basıncı artarken görülen beyin kan akımı artışını sınırlar

Parasempatik uyarı damarları genişletir. Bu sistemik kan basıncı artışına verilen beyin kan akımı yanıtını büyütür.

Felç (Stroke)

Beynin bir bölümüne kan akımı kesilirse iskemi (kan akımı yetersizliği) o bölgedeki hücreleri hasara uğratar ya da öldürür.

Sinir hücrelerinin rejenerasyonunun mümkün olmadığı düşünölmektedir.

Felç tıkanmaya veya kanamaya bağlı olabilir.

Deoksihemoglobin paramanyetik ve manyetik alanda bozulma yaratıyor
Oksihemoglobin artınca ve MR sinyali artıyor, aktivasyon gözleniyor.
Oksi-Hb/Deoksi-Hb oranındaki değişim ve sonucunda oluşun

manyetik alandaki
değişim BOLD (Blood
oxygenation level
dependent) kontrastının
temeli

Dikkat Ağı
(sol+sağ+iki taraf)
iki taraf – tek taraf